

HRVATSKA RIEČ

Predplata: na tromjeseč 8 Kruna.
na pođe godine 8 Kruna.
Pojedini broj stoji 8 para. ++

Izlazi srijedom i subotom

Oglesi, priobćena pisma, za-
hvate itd. tiskaju se po 30 para peti redak,
ili po pogodbi.

Poruka

„Kremenjačkim vodjama“.

Neka Kremenjački vodje izaberu odbor između svojih pristaša. Neka taj odbor - kojemu će načelnik biti na razpoloženje, samo ako im je po volji - pregleda blagajnu i svaki spis na občini, pa neka izreče svoj sud o današnjoj i o bivšim upravama.

Preporučamo tom Kremenjačkom odboru, da pregleda takodjer i djelovanje njegovih ljudi, kad su upravljali „Kotarskom Gospodarskom Zadrugom“.

Tko bude kriv, neka ga se preda državnom odvjetniku.

Izborna skupština u Sokolu.

Na pozive izbornog odbora za ovu skupštinu uređenu dne 21. t. m. odazvao se narod tako brojno, tako udjevljeno, da je već sama skupština po sebi bila najsvetlijiji izraz one misli, koja će ogromnu većinu birača voditi kod nastajnih izbora. Misao hrvatska, misao obrane hrvatske časti i hrvatskog imena potvrdila se je najsvetlje na ovoj skupštini, progovorila je glasno i jasno narodna volja, jaka i složna u tome da narodnim zastupnikom budu jedino čovjek, koji je povjerenje naroda zaslužio, čovjek, u kojemu narod vidi sva svojstva, potrebiti mužu, kojemu je raditi za dobro naroda, a taj čovjek, taj muž, taj odabranik naroda jest i ostaje Dr. Ante Dulibić.

Velika dvorana našeg „Hrvatskog Sokola“ bila je puna, zbijena birača, koji su dohrli sa svih mjeseta občine. Zastupan je bio grad u svim svojim djelovima, zastupana su bila sve sela i svi odlomci. I nije taj silni svjet mogao da stane u samu dvoranu, bilo ga je i u drugim prostorijama „Sokola“, bilo ga je svud na okolo. Na skupštinu je došlo preko hiljadu i petsto birača. Dična naroda crven-kapa prekrila prostor. Došli ljudi odakle su god mogli prisjeti; vidjemos ih iz Mandaline, iz Žablače, iz Jadrtovca, iz Vrpolja, iz Danila, sa Konjevratom, Gorica, iz Lovozova, iz Rasline, iz Zatona, sa Srine, u obće iz ciele občine. Tko nije mogao da pristupi, javio je uzrok i izjavio, da pristaje unaprije na zaključak skupštine, da njihovim zastupnikom bude Dr. A. Dulibić.

Na 10 sati točno otvorena je skupština pozivom g. načelnika Dr. Krstelja, da zbor oredi predsjednika, koji će skupštinom upravljati, i zapisnicara. Izabran je občim glasom za predsjednika skupštine g. načelnika Dr. Krstelja, a za zapisnicara g. D. Sirovica.

Predsjednik Dr. Krstelj zahvaljuje na povjerenju mu časti, zahvaljuje biračima, što su se tako brojno odazvali pozivu bez nužde da se za to upotrebe zavaravanja, laži i obećanja. Pred ciljem zborom pozdravlja prisutnog zastupnika Dr. Dulibića. Taj pozdrav prihvata cela skupština gromovitim „Živio zastupnik Dr. Dulibić!“. Prikazuje zatim celi položaj pred izborima. Naglašuje, kako uvek, a osobito pri izborima, birači moraju da sačinjavaju složnu, čvrstu vojsku, a oni, koji tu vojsku vode, kako moraju nastojati, da iz redova ne opadniti jedan vojak. Kaže, kako je bio u okolicu i svakud našao jedan duh, duh složnog nastojača u izborima, svakud je čuo samo jedan poklik: Živio Dr. Dulibić! (Dugotrajno i burno klanjanje: Živio Dr. Dulibić!) Uzaludna su bila sva zavaravanja protivnika. Čelo čisto ostaje uvek vedro. Narod upoznaje istinu, varalicem ne vjeruje. Kao za občinsku izboru, tako i sa narod hoće da ostanе na strani poštenja i hrvatstva. U tome su se našle složne sve obične ovog izbornog kotara i sve su se okupile oko imena Dr. Dulibića. (Ponovo dugotrajno klanjanje: Živio Dr. Dulibić!) Inačice nije moglo da bude. Treba da zavlada jedan sami barjak, — čisti hrvatski barjak; — treba da padne zloba, koja se uvek diže, osobito prije svakog izbora, da truje i zavarava narod.

Još jednom zahvaljuje prisutnima i kaže, kako je sada usled občeg prava glasa narodu slobodno, da dade svoj glas za zastupnika, kojeg on hoće. (Glasovi: Za onoga, koji je i do sad bio!). — (Urnebesno klanjanje: Živio Dr. Ante Dulibić!)

Predsjednik izjavljuje, neka se prijavi tko želi govoriti.

Ivan B. Vučić: Kaže, da k svakoj survi vode dva puta, pravi put i oputina, s koje je lako zaći na stranputicu. Tko je na pravom putu, nek na njemu ostane, a tko je na stranputicu neka se gleda dobaviti pravog puta. Narod je ovog puta došao na pravi put, kad hoće za svog zastupnika Dr. Dulibića. Tko njege neće, taj je na stranputicu. — (Klanjanje: Živio Dr. Dulibić! Živio Vučić!)

Javlja se za rieč prečastni kanonik **Dn. Grgo Tambača**. Hoće da dade izraza svojim osjećajima. Opisuje Dr. Dulibića kao čovjeka na svom mjestu, dobra, poštena, vredna, za narod zauzeta. Takovih nam se ljudi hoće, i mi možemo bit ponosni, što ga imamo. Takova nam je čovjeka samo Providnost dala. I zadnjeg je puta Dr. Dulibića predložio za narodnog zastupnika, pa mu je milo, pa mu je osobito čast, što to može i danas učiniti. Preporučuje, da svaki jedna duša budu samo za nj, te ga predlaže za zastupnika na Carevinskom Vieču.

Predlog je primljen občenitom pristajanjem i odštevljenoj dugim klanjanjem: Živio Dr. Ante Dulibić!

D. r. Dulibić zahvaljuje se narodu i predgovornicima na izkazu povjerenja, raduje se produbljenom hrvatskoj svesti; u tako brojnom odštevljenoj odazivu nazrieva istodobno izraz ljubavi i povjerenja prama ljudim, koji imaju čast da stoje na čelu hrvatsva u Šibeniku.

Osvrće se na žalostne pojave zadnjeg doba. Upotrebljava rieč „žalostne pojave“, jer nije vičan na mržnju odgovarati mržnjom, na klevete klevetom, na postni psovkam. Sumnjičenjem, klevetam, psovkam napadnuti su bili ljudi, koji nesobično nastoje, da sve svoje sile posvetne na korist svog naroda.

Napadaju postigošte obratnu svrhu. Napadnuti su danas i u Šibeniku i širom Dalmacije još više čašeni i uvaženi. Napadalo se je po glavljivo na njega i načelnika Dr. Krstelja. (Burni poklic: Živio načelnik Dr. Krstelj.) Obojica stoje pod raznom kontrolom zakona, najprije, kao svaka privatna osoba, odgovaraju redovitom sudu; u svojstvu odvjetnika i sudaca odgovaraju disciplinarnim vlastim, u svojstvu načelnika i zastupnika odgovaraju višim faktorim. Ako ima tko da im predici najmanje nepodoban čin, imade sredstava u zakonu, da im naškodi. Nu ljudima vedra čela, neokaljana značaja nitko ne može da naškodi, svaki je pokus, svako djelovanje protivnika nemoćno. Ako se ovdje osvrće na te napadaje, to čini samo s toga, da ih ovde pred licem naroda javno osudi. Kad tko želi, da u narodu steče uvaženja i ljubavi, nastoji da to postigne čestitim činim, prijatnim sursetjem, naukom i radom. Nije se nikad vidjelo, da bi itko postigao kod naroda uvaženje i pouzdanje samo nizkim napadajima na čestite protivnike. Takovim se postupkom samo vrednaju plemeniti osjećaji naroda.

Koncem godine 1905. narod mu je izazao veliku čast i povjerenje hotujći ga izabratim svojim zastupnikom. Zadovoljan sam, da u svom sudačkom zvanju bude narodu koristan, odaknjo je izprava častnu ponudu, ali na kraju morao je da se kao rodoljub pokloni volji naroda, i da se primi časti.

Od tada je u saboru u Zadru, na Zemaljskom Odboru, u parlamentu u Beču neumorno radio. Bavio se je pretežno pozitivnim radom oko promicanja svega, što narodu, Šibeniku i zemlji može da koristi.

Nastojao je oko poboljšanja ekonomičnog stanja našeg težaka, oko ustrojenja, finansiranja seoskih blagajna i gospodarskih zadruga, oko ustanovljenja saveza, što će im biti moćnim uporištem; oko izvedenja gradnja javne koriste ka obale, proširenja bolnice, oko poboljšanja prometnih odnosa, uspostavljenja realne gimnazije u Šibeniku.

Nije bilo pitanja, što zasieca u javnu komisiju, kojim se nebi bavio i nastojao da ga se

sretno rieši. Bit će radostan bude li i u buduću mogao koristiti svom narodu.

Iako se je izključivo političkim pitanjima manje bavio, iztice, da je vazda imao pred očima vrhovni narodni cilj, slobodu i ujedinjenje hrvatskog naroda na temelju državnog i narodnog prava. Prvi korak za postiguće tog cilja jest sjednjenje Dalmacije sa Hrvatskom i Slavonijom. Tek ako se ovo sjednjenje ostvari hrvatski će narod biti jak i odlučan čimbenik.

U sukobu, koji je nastao između ove i one pole monarhije naši su zastupnici pregnuti, da Hrvatski oslobode od još vladajućeg Kneževog sustava i da uskore sjednjenje sa materom zemljom Hrvatskom. Ugarski narod teži zatim, da razvrgne političku i gospodarstvenu zajednicu s Austrijom, u prvom redu da užestavi carinarsku liniju između obju pola Monarhije. Ako nas ovaj korak zateče nesjednje, naša će Dalmacija ostati kao osamjeli otok usred velike pučne morske, jer će prestati slobodan trogovački promet i saobraćaj između Dalmacije i Hrvatske te Bosne i Hercegovine, koje će dve zadnje morati takodjer sačinjavati posebno carinarsko područje.

Stoga je red da zastupstvo svim silam uzradi oko što skorijeg sjednjenja. Nastojanje zastupstva uvelio je dosad znatnim plodom i s ovu i s onu strane Velebita.

Governik iztice na kraju znamenitost nogog izbornog prava, tumači načela občenosti, jednakosti i slobode, koje su mu temeljem. Pošto je svaciči glas jednak i odlučan, svaki je birač dužan, da po najboljoj savjeti i duševnosti daje svoj glas onomu, koga bude smatratu достојnjim i vrednijim. Tu ne smije da bude sile, ni prijetnje ni nametanja, jer tko se tmo sredstvima postuđuje dokazuje, da ne štuje slobodu naroda, da ne štuje njegovu volju, da ge ne ljubi.

Želi da našem narodu sine zora slobode, napredka i blagostanja, i tom željom pozdravlja birače uz poklik: Živila Hrvatska, Živilo Šibeniku!

(Gromovito, dugotrajno klanjanje: Živila Hrvatska, živilo zastupnik Dr. Ante Dulibić!)

Javlja se za rieč g. **Pero Šoljan**: Govori o narodnoj crven-kapi, kojoj se svak mora da pokloni, i koja je stekla pravo prvenstvo. Govori nadalje o častnoj zadaći hrvatstva, o pravu, da hrvatski narod bude slobodan, svoj na svome. Za tu veliku misao narodne slobode i narodnog ujedinjenja mora da se bori svak, tko je Hrvat, a navlastio u sadašnjoj dobi. Ljudi, koji narod bira za svoje zastupnike, mora da budu najveći zagovaratelji, najveći branitelji, najveći pobornici te misli, mora da su dokazali, da za nju rade i da će za nju uviđati raditi. Dr. Dulibić to je već dokazao, dokazao je, da mu je samo da narodnog dobra, da njegove boje budučnosti i za to je pravo, za to je dostojno, da bude biran opet za zastupnika. On ga pozna vrlo dobro, po ga za to kao osvjeđenčen Hrvat časti, to ga preporuči, da će kandidat stranke prava postavljen od središnjeg odbora za ovaj izborni srez, veleuč. D. n. Ivo Prodan (živilo Prodan!) vrlo rado odstupi na korist Dr. Dulibića, u kojemu i on vidi odlučnog bora za onu veliku ideju narodnog ujedinjenja i narodne slobode, za koju su živeli i umrli najveći hrvatski otačenici Dr. Starčević i E. Kvaternik (Slava im!). Prodan je izjavio da će odstupiti kao kandidat, netom, jer je čuo, da će starci pravaški borci ovdje u Šibeniku glasovati za Dr. Dulibića, izjavio je to, kad je u svojoj plemenitoj duši i sam uvidio, kako je i s drugih razloga obće koristi za narodnu stvar u ovom izbornom kotaru nužno, da Dr. Dulibić pobiedi. Jest, Dr. Dulibić je čovjek, kojemu svaki pravaš može mirne duše pokloniti svoj glas; on, dobar katolič, osvjeđenčan Hrvat, pošten i rabišan može da bude nošen od svih pravaša, tim više što je i sam po svom odgoju i osvjeđenčen pravaš. Za nj dačke svi pravaši, za nj u poklik: Živilo Dr. Dulibić! (Gromovito klanjanje: Živilo Dr. Dulibić!)

Kazat će još nešto, otvoreno i iskreno. Stvar sa predočenim odstupom Don Ivo Prodan stoji kako je on predočio. Svaka druga glasina nije nego laž i manevr. Ne vjerujte nikome koji vam drugčije stvar predoča, a najmanje pak ako vidite, da te glasine potiču sa strane onoga, koji se iz prkos, iz osvete danas tajno dogovara sa onim nezadovoljnicima, s onim samoživcima, kojima nije ništa sveto, i koji skupa s njima radi protiv svemu i svima, koji su za pravštvo Šibeniku i okoline toliko toga pretrpjeli. Dogovara se on sa onima, koji su digli razbojničku ruku na dičnog Dr. Zlatarovića (živilo Dr. Zlatarović!) dogovara se on sa onima, koji su mu do jnčer bili najveći neprijatelji, a to sve on radi iz osvete, iz mržnje, sve za to, jer se gospodini prothjelo mandata.

Ali su pravaši uvidjeli tu nizku rabotu i oni će osjetiti sve te paklene namjeru kad dneva 14. dojdoučeg svibnja podadu svi složno svoj glas za Dr. Dulibića. Živilo Dr. Dulibić! (Dugotrajno urnebesno klanjanje: Živilo Dr. Dulibić!)

Dr. Dulibić: Preporuča svakome mir i red te da glasuju samo po svojoj savjeti i osvjeđenčenju. Mir i red i sviestno djelovanje on je uvek preporučivao i uvek je tom preporukom uspio, osvojio za zadnjih obč. izbora. Nađa se, da će tako biti i kod idućih izbora, a

imeu, u imenu Dr. Dulibića. (Živilo, živilo, živilo!) I tako ćemo uvek ići od pobjede k pobjedi, tako će narod sebi osjetiti lice, tako će opet Šibenik biti i ostati što je vazda bio; hrvatska dika, a hrvatstvu će prednjačiti svim drugim mjestima domovine naše. Zaključuje s poklikom: Do vidova na 14. svibnja! Živilo Dr. Dulibić! (Dugotrajno, urnebesno klanjanje: Živilo Dr. Dulibić!)

Ustaje prečastni kanonik **Dn. Ivan Vidović**: Bit će kratak. Spomenut će samo dve stvari. Prvo: odobrava proglašenje kandidature Dr. Ante Dulibića, kojega vrlo dobro poznaje i časti, kao dobrovrat i dobrovrat. Čovjek u svakom pogledu sposoban i iskreno zauzeta za ekonomsko dobro naroda. Kliče mu: Živilo! (Oduševljeno klanjanje: Živilo!) Drugo: Preporuča, da „Hrvatska Rieč“, kojoj priznaje da određito brani hrvatsku stvar i poštjenje, piše umjerjenje, jer da će to za same stvari bit koristne. — S tim svršava. — (Klanjanje: Živilo Dr. Vidović!)

Vladimir Kulic: Nije imao namjere ne samo govoriti, ali ni pristupiti na ovu skupštinu. Kao član središnjeg odbora stranke prava u Dalmaciji on je kod ovih izbora imao posebnu zadaču, namijenjuju mu strančakom dišiplinom. No, kad je vidio da na najodličnijim pravaški stari borci u Šibeniku rade za kandidaturu Dr. Dulibića, kad je video da na ovu današnju skupštinu za Dr. Dulibića govor jedan preč. kan. Vidović, jedan preč. kan. Tambača i drugi osvjeđenični pravaši, te da kandidat stranke prava postavljen od središnjeg odbora za ovaj izborni srez, veleuč. D. n. Ivo Prodan (živilo Prodan!) vrlo rado odstupi na korist Dr. Dulibića, u kojemu i on vidi odlučnog bora za onu veliku ideju narodnog ujedinjenja i narodne slobode, za koju su živeli i umrli najveći hrvatski otačenici Dr. Starčević i E. Kvaternik (Slava im!). Prodan je izjavio da će odstupiti kao kandidat, netom, jer je čuo, da će starci pravaški borci ovdje u Šibeniku glasovati za Dr. Dulibića, izjavio je to, kad je u svojoj plemenitoj duši i sam uvidio, kako je i s drugih razloga obće koristi za narodnu stvar u ovom izbornom kotaru nužno, da Dr. Dulibić pobiedi. Jest, Dr. Dulibić je čovjek, kojemu svaki pravaš može mirne duše pokloniti svoj glas; on, dobar katolič, osvjeđenčan Hrvat, pošten i rabišan može da bude nošen od svih pravaša, tim više što je i sam po svom odgoju i osvjeđenčen pravaš. Za nj dačke svi pravaši, za nj u poklik: Živilo Dr. Dulibić! (Gromovito klanjanje: Živilo Dr. Dulibić!)

Kazat će još nešto, otvoreno i iskreno. Stvar sa predočenim odstupom Don Ivo Prodan stoji kako je on predočio. Svaka druga glasina nije nego laž i manevr. Ne vjerujte nikome koji vam drugčije stvar predoča, a najmanje pak ako vidite, da te glasine potiču sa strane onoga, koji se iz prkos, iz osvete danas tajno dogovara sa onim nezadovoljnicima, s onim samoživcima, kojima nije ništa sveto, i koji skupa s njima radi protiv svemu i svima, koji su za pravštvo Šibeniku i okoline toliko toga pretrpjeli. Dogovara se on sa onima, koji su digli razbojničku ruku na dičnog Dr. Zlatarovića (živilo Dr. Zlatarović!) dogovara se on sa onima, koji su mu do jnčer bili najveći neprijatelji, a to sve on radi iz osvete, iz mržnje, sve za to, jer se gospodini prothjelo mandata.

Ali su pravaši uvidjeli tu nizku rabotu i oni će osjetiti sve te paklene namjeru kad dneva 14. dojdoučeg svibnja podadu svi složno svoj glas za Dr. Dulibića. Živilo Dr. Dulibić! (Dugotrajno urnebesno klanjanje: Živilo Dr. Dulibić!)

Dr. Dulibić: Preporuča svakome mir i red te da glasuju samo po svojoj savjeti i osvjeđenčenju. Mir i red i sviestno djelovanje on je uvek preporučivao i uvek je tom preporukom uspio, osvojio za zadnjih obč. izbora. Nađa se, da će tako biti i kod idućih izbora, a

tad će i pobjeda biti ljepa i dostojanstvenja. Ponovno obecje, da će svoje zastupničke dužnosti izpunjavati duševno, kao i do sada, a sveđi na korist malog puka, težaka, koji je najviše zapušten.

Predsjednik Dr. Krstelj zahvaljuje još jednom svima, što su se odazvali i proglašuje skupštinsku zaključenom uzklikom: Do vidova na 14. svibnja!

Dugotrajno, silno klanjanje: „Živio Dr. Dubić, Živio, načelnik Dr. Krstelj, Živila Hrvatska!“

Na to se učestnici stadoče razilaziti pjevajući „Sokolsku“, i „Liepu našu“.

Tim je završena ova znamenita skupština.

Kako su obćinom upravljali Iljadići.

U prošlosti broju „Hrvatske Rieči“ rekli smo, da ćemo iznjeti dokaze, kako su se Kremački vodje okoristili Obćinom, a što smo rekli evo ćemo čitati:

Najprije ćemo početi s klaonicom.

Ustled obćinskog oglasa 7. srpnja 1891 br. 2660, otvorila se je novo sagradjena obćinska klaonica danom 16. srpnja 1891.

Istim oglasom javljeno je svim mjesarima, da moraju pod pritetnjem globe klati u obćinskoj klaonici i da moraju Paški Rori plaćati slijedeće pristoje:

1.	za svakog vola izpod 150 klg. težine po for. 350
2.	" preko " po for. 150
3.	" svako tele po for. 120
4.	" svako svinje po for. 1-
5.	" svakog brava po for. 0.10-
6.	" svakog janje po for. 0.05

Ovo je Paški Rori dato tajno, bez javnog oglasa dražbe. On je, naravski, utjeravao od mjesara na svoju korist, naznačene pristoje, a u obćinsku blagajnu platio je zato slijedeće iznose:

1. za godinu 1891	for. 805.09
2. " 1892	for. 1140-
3. " 1893	for. 884-
4. " 1894	for. 1500-
5. " 1895	for. 1500-
6. " 1896	for. 1500-
7. " 1897	for. 1500-
8. " 1898	for. 1500-
9. " 1899	for. 1500-
10. " 1900	for. 1500-

Dakle kroz deset godina što je Rora imao klaonici plaćao je Obćini u srednje na godinu po 1330 ili krunu 2660.

Kad je Mijo Iljadić bio prisiljen odstupiti iz Obćine drugom polovicom godine 1900, počelo se je pisati po novinama, a i gradjanji su na vas glas prigovarali obćinskom upravu, zašto se Rori daje klaonica od koje on ima kortsu zaštite deset hiljada kruna čistih na godinu. Poštovanje pak bilo i ukoje su nudjale Obćini, da daju čistih deset hiljada kruna na godinu, što se može vidjeti u obćinskim spisima i u zapisnicima obćinskih sjednica, obćinsko upraviteljstvo bilo je prisiljeno odrediti, da klaonicom upravlja samo obćina, a Rora da ostane kao nadziratelj sa K 2000 godišnje plaće i suviše davao mu se je džubar koji je vredio najmanje četiri stotine kruna na godinu.

Od početka godine 1901 Obćina je u istinu upravljala klaonicom i utjeravao je svake godine preko šestnaest hiljada kruna, sa svim tim što Borčilo nije ništa plaćao za volove što je klapo za ratni brod Schwarzenberg i u obće za ratnu mornaricu.

Kad stavimo da je Rora davao Obćini K 2660 na godinu i kad stavimo, da je imao druge troškove oko K 3400 na godinu, onda je njeni preostalo čistih na godinu za deset hiljada kruna, a kroz deset godina — računajući i gnoj — preko sto hiljada kruna.

Sada mi pitamo gospodinu Miju Iljadiću i njegove drugove kremeničke vode, zašto se je Rori darovalo preko sto hiljada kruna.

Svi znamo, da Rora nije imao nikakvih zasluga za narod, da bi njemu obćina moralj darovali sto hiljada kruna. A onda zašto mu ih je darovala?

Oni su znali, da je Rora dobio tih sto hiljada kruna. To oni nemogu zatajiti, jer iz uređenih spisa proizlazi, da su druge sigurne osobne više putu nudjale Obćini, da će joj davati klaonici čistih deset hiljada kruna na godinu.

Pa kad su to Iljadići i drugovi sigurno znali, i kad nisu hteli prihvatioti te ponude šibenskih gradjana, već su i nadalje davali Rori klaonicu,

onda su oni zlorabili uređuvnu vlast kao obćinski upravitelj i za to moraju narodu odgovarati.

Oni su tim prouzrokovali obćini, to jest strašnom narodu štetu od kruna sto hiljada. Tu nema nikakvog opravdanja, jer je sve ovo živa istina!

A da je baš sve ovo ovako, može se svaki u svaki čas osvijedočiti iz uređenih spisa na obćini, jer sve što smo naveli upisano je u zapisnicima sjednice obćinskog Vlčea i obćinskog upraviteljstva, pa i u izvješćima na Zemajski odbor.

Da pak nebude nikakove sumje i da svak bude podpuno uvjeren, da je baš ovako kako smo dokazali, navadimo najbolji dokaz, to jest, da obćina danas utjerava od zakupnika klaonice: Katika, Šare i Gojanovića čistih sedamstot hiljada kruna na godinu, a kad je Rora bio utjeravao je, kako rekoso, samo K. 2660.

Dakle obćina sada utjerava više K. 14340 svake godine nego što je utjeravao kad su obćini gospodarili Iljadići i drugovi.

Da su Iljadići i drugovi bili prijatelji puka, kako se sami hvale, oni nebi bili Rori dati klaonici da na njih dođe preko sto hiljada kruna, već bi bili učinili koko čine sadašnji obćinski upravitelj, to jest, bili bi klaonicu stavili na držbu, pa tko dade više neka bude zakupnik.

Ovaka mora biti svaka poštena uprava.

Da su tako učinili Iljadići i drugovi, bio bi obćinski dug manji za sto hiljada kruna, aako se uzme u obzir da Obćina na dug od sto hiljada kruna mora kroz rok od petdeset godina plaćati po 5% (četiri godine tako učinjen da se izplati kroz 50 godina) onda su oni štetovali šibenske poreznike za dvjestotine i petdeset hiljada kruna.

Kad bi pak još u komu nadodali kamate na kamate, kako oni nadodaju svojim dužnjima, onda bi štetu narodu bila kud i kamo veća.

A zašto su Iljadići na ovaj gadni način upropasčivali šibenski puk? Mi neznamo, ali oni moraju to dobro znati.

I još oni imadu srduči, izaziti pred sironašnjim puk i hvatali se, da su mu dobra učinili. Jesu, oni su učinili dobra, ali sebi i svojim prijateljima kremeničkim vodjama, a ti si, kukavni narode, plačao i šutio.

(Nastaviti će se).

Birači!

U Šibeniku se odvaja vode izbori i ovdavna se je počela borba pučkih prava i gradijančkih poštjenja proti sile obitelji.

U Šibeniku su odvadena dva tabora, koja se bore.

Znategdje vam treba ići.

Hoćete li u tabor pučkih prava i gradijančkih poštjenja?

Znategdje vam je ostati, odnosno doći, a da dokrajčite pobedu svoju.

Pri izboru svoga zastupnika, treba biti daleko, od klevetničke strasti, i treba vrdo odločiti, da se svoj glas ne smije dati goremu od sebe t. j. onomu koji je gradije i razuzdanije živio, i nepoštenje radio od običnog, kakav mudrago čovjeka.

Razmišljati treba o delima i u javnom i u domaćem životu onih, koji se nametaju da budu izabrani za zastupnike.

Svi dobri Hrvati znaju, da im je dužnost glasovati za D. A. Dulibića, i to jer je tako moraju da glasaju svi, koji koji.

Prvi glasovački vodje, pokazite samo na jedno, vaše djelo učinjeno za dobro Šibeniku, pokazite na i najmanju svetu novcu, što ste ležili za korist Šibenika, pokazite na jedan vaš čin, kojim bi se Šibenik mogao dići, recite, čime se možete polahvati, čime ste stekli pravo, da se narodu preporučite, da mu zastupnika namećete, da ga na bunu zovete, da ga oko sebe okupite.

Stari borce, složni su svi sa mladima, i svi složnim silama hode da ovaj grad i ovu obćinu i ovaj kotar oslobođe od sile, od samovolje, od razuzdanosti, od rasipnosti, od nepoštjenja.

Kremenički vodje, pokazite samo na jedno, vaše djelo učinjeno za dobro Šibeniku, pokazite na i najmanju svetu novcu, što ste ležili za korist Šibenika, pokazite na jedan vaš čin, kojim bi se Šibenik mogao dići, recite, čime se možete polahvati, čime ste stekli pravo, da se narodu preporučite, da mu zastupnika namećete, da ga na bunu zovete, da ga oko sebe okupite.

Narod vas je, kremeničke vodje, pobabilo, jer je bio vasi sit i presit. Oni vas više ne če na ovi, a vi se kô sablasti opet diže, i kao prokletnici hoćeš da opet širete, zlosti, razdor, njuemu, da ga raztrojite, pa da se opet podignete na njegovu ledju, da ga opet gnjavite i glodjete kao bise, svi i gladnici vuci.

Poštene i rad i na ovim izborima mora pobediti, a ovom pobjedom koraknuti, četiri moj jedan korak bliže k slobodi cijelog našega naroda i domovine.

Da pak nebude nikakove sumje i da svak bude podpuno uvjeren, da je baš ovako kako smo dokazali, navadimo najbolji dokaz, to jest, da obćina danas utjerava od zakupnika klaonice: Katika, Šare i Gojanovića čistih sedamstot hiljada kruna na godinu, a kad je Rora bio utjeravao je, kako rekoso, samo K. 2660.

Da su Iljadići i drugovi bili prijatelji puka, kako se sami hvale, oni nebi bili Rori dati klaonici da na njih dođe preko sto hiljada kruna, već bi bili učinili koko čine sadašnji obćinski upravitelj, to jest, bili bi klaonicu stavili na držbu, pa tko dade više neka bude zakupnik.

Ovaka mora biti svaka poštena uprava.

Da su tako učinili Iljadići i drugovi, bio bi obćinski dug manji za sto hiljada kruna, aako se uzme u obzir da Obćina na dug od sto hiljada kruna mora kroz rok od petdeset godina plaćati po 5% (četiri godine tako učinjen da se izplati kroz 50 godina) onda su oni štetovali šibenske poreznike za dvjestotine i petdeset hiljada kruna.

Kad bi pak još u komu nadodali kamate na kamate, kako oni nadodaju svojim dužnjima, onda bi štetu narodu bila kud i kamo veća.

A zašto su Iljadići na ovaj gadni način upropasčivali šibenski puk? Mi neznamo, ali oni moraju to dobro znati.

Jedan Hoćesi je glasovat za njega?

Drugi: Neću. Za njegove kletve nije mi stalo.

U to ime, izbornici, — Bog i Hrvati!

Oko misli napredka ili nazadka kupe se razni ljudi, a ti ljudi sačinjavaju stranke.

Kakvi su ljudi takve su i stranke.

U Šibeniku imademo takodjer stranaka, i oko tih stranaka kupe se razni ljudi.

Koji, kakov?

Razsudjuje, izbornici, i prisposobljavate.

U jednoj skupini su kao vodje Marinović Niko, Rora Paško, Dane Bajlo, Margitč, Vežić, Iljadići. Ovo su glavni vodje. Stab.

Jesu li ovo ljudi napredka? Jesu li ovo ljudi koji mogu poštenim namjeram i dobrim osjećajem izabrati čovjeka koji bi imao za stupstvu obci narodni napredak?

Nisu i sto puta nisu.

To svak zna, pa je s toga dužnost svih onih, koji su na napredak naroda proti takovim boriti se i borbu voditi svi dok im se održave svaku mogućnost, da se nameću i u javne posle pusti, jer takovi za javne posle ne smiju biti.

Dužnost je kao svih onih, koji su proglašeni, upućivati zavedene, da ne bi, u dobroj vjeri, bili sljeptim oruđjem u rukama tih samozivaca.

Eto u tomu sastoji izborna borba u Šibeniku.

Svi koji ste za napredak i dobro Šibenika slijeputi, na posao!

Izborne dôkonice.

Skupština Kremeničaka bila je u uređeno vrijeme na sredini Poljane. Zaposlići su oko 50 četvornih metara. Na svakom četvornom metru po šest kremeničaka, u sve 300 kremeničaka. Izvan tog prostora bilo je kao obično i ljudi se šetali kađa i kada i nema te glasovite skupštine.

Prisustvovali su skupštini svi kremenički vodje, ali Don Marko Vežić nije govorio, kao što ni Mijo, ni Rora, ni Margitč ni Pavasović; Don Marko je pače došao pri samom svršetku. Skupštini je otvorio Dana Bajlo i nije govorio o svojim dužnjima nego što je predstavio gosp. Fontanu kao predsjednika, koji je davao rječ.

Glavni i jedini govornik je bio Dr. Vice. Najprije se napisao vode, onda je štio, onda se opet napisao, onda opet čitao, onda opet napisao onda opet čitao i bez prestanka je mahao rukom i zapinjao. Što je čitao to je malo tko razumio, a krijući su bili izvestili, da je izgubio Don Markovu kartu, jer je imao u ruci. Dr. Vice je bio prvi govornik u Ameriku kao i sin mi, nego da nam pređe. Drugi reč: Sest godina je brusio pete po Poljani, mogao je barem naučiti govor; štih bih i ja znao i bolje od njega.

Jedna žena: Ala si liep moj Vice!

Druga žena: Ne' bi ni u misnju onoliko vode salia.

Neki: Koliko to on programma ima?

Drugi: On je svit partita, svih.

Jedna žena: Valjalo bi ga siromašna izabrat za zastupnika, valjala mu dati koji posao.

Dr. Vice: Imam li pravo, a, a, a? Prema Dr. Smolčiću upršt: eno vam ga, eno vam ga. I on triju narod.

Dr. Smolčić se smije i domaćiva mu pozdrav rukom.

Prema Fratrima pruža govornik ručić i više: eno vam ih, eno vam ih, i oni su od onih Fratru se smiju. Kremenički se ogledaju. Dr. Fontana potrebuje Vicu za jaketu.

Jedan kremenički pokazujevič koto: ono je naša domovina, tu imakukra, bire, pašta, cigala, kave, sve muktiš.

Drugi kremenički Dr. Vice: dosta je, dosta je, čeli smo. Ajmo priko grada.

Barjaktar: „živo Dr. Vice zastupnik, ako bude.“

Dvadesetak njih više svaki čas živo Dr. Vice. Ostali šute, a on se svaki put naklanja. Nije ni jedan put odmjerio od lakat, a od straha da se ne lipne rukama držao ih je uvisek visoko i široko u zraku.

Jedan slušalač: Njegoju je figuru učinio Fontana i Njeguš. Jer mu je jedan vikao da pribane, a drugi ga svaki čas potzetao za jaketu.

Drugi: Ala ti ga Dr. Vice lipi štije.

Treći: A što?

Drugi: Ne znam ni sam.

Pred kucu Dr. Vice htio da još govori pa reče: Dobri čemo, dobit, a ne broješ, hoćemo krvljiv. Stade tada, prokljinati djecu, kuću, pojle i trude svakog onoga, koji ne bude za nje.

Pozivlju se istodobno gg. družinari da uplate članarinu za godinu 1907.

Šibenik, dne 22. Travnja 1907.

Tajnik-Blagojanik
Ante Vendler.

Predsjednik
J. L. Bilic.

Treći: Bidan Dr. Vice! Zaluđu mu i štitim i vodu piti i proklinjati!

Cije se koji glas preko volje: živio!

* * *

Skradin. Na svim oglašima Dr. Vice Iljadić će po Skradinu čita se slijeće:

 HRVATI!
ZA OVOGA
SAMONIKLOG

JUR BLAGOPOJKOG
KANDIDATA
SAŽALJENJEM
MOLITE

VJEĆNA MU PAMJAT!

* * *

Utrka. U Skradinu se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

U Šibeniku imademo takodjer stranaka, i oko tih stranaka kupe se razni ljudi.

Utrka. U Skradinu se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

U Šibeniku imademo takodjer stranaka, i oko tih stranaka kupe se razni ljudi.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da vidi to čudo.

Utrka. U Šibeniku se bila razglasila utrka nekog Pedića. Sviet se sakupio da v